

IZ ORNITOLO{KE BELEŽNICE

From the ornithological notebook

SLOVENIJA / SLOVENIA

KREHELJC *Anas crecca* in KOSTANJEVKA *Aythya nyroca*

Teal & Ferruginous Duck – high numbers of several duck species counted in late winter and early spring at Lake Cerknica (UTM VL56, S Slovenia): 538 Teals on 27 Feb 2011 and 4,581 Mallards *Anas platyrhynchos* on 6 Feb 2011 are the highest so far recorded at the site, while 177 Ferruginous Ducks counted on 27 Mar 2011 and 168 on 3 Apr 2011 had only been surpassed by an exceptional observation in 2010. Judged from recent records, Lake Cerknica is the most important spring migration stopover site for the Ferruginous Duck in Slovenia.

Ob koncu zime in začetku pomladi leta 2011 so bile na Cerkniškem jezeru zaradi obsežnih plitvo poplavljenih predelov v okolici trstišč ugodne razmere za race na selitvi. Zaradi naglega znižanja gladine jezera v aprilu smo sicer zabeležili nekoliko manj regelj *Anas querquedula*, rac žličaric *A. clypeata* in dolgorepih rac *A. acuta* kot leta 2007 (BORDJAN *v tisku*), a je bilo zato več mlakaric *A. platyrhynchos*, kreheljcev in kostanjevk kot omenjenega leta. Kreheljc je dosegel številčni maksimum dne 27.2.2011, ko smo prešteli 538 osebkov. To je daleč največje število te vrste, kadarkoli zabeleženo na Cerkniškem jezeru, saj je bilo prej prešteti največ 130 osebkov (BORDJAN *v tisku*). Tega dne smo našli tudi 3790 mlakaric, ki so svoj višek sicer dosegle že 6.2.2011 s 4581 osebki. Pred tem največje število mlakaric na Cerkniškem jezeru je bilo 2500, ugotovljeno dne 21.11.1992 (KMECL & RIŽNER 1993) in 25.2.1995 (B. RUBINIČ *osebno*). Dne 27.3.2011 smo od rac iz rodu *Anas* med drugim prešteli 277 kreheljcev, 283 regelj in 46 rac žličaric. Pozornost zbujajoče pa je bilo tega dne zlasti 177 kostanjevk. Dne 3.4.2011 je bilo kostanjevk tukaj še 168 (M. CVETKO *osebno*), nato pa se je število močno zmanjšalo. Pred tem je bilo na Cerkniškem jezeru več kostanjevk zabeleženih le leto prej, ko je bilo tukaj kar 500 osebkov (ŠKOBERNE 2010). Opazovanja iz let 2010 in 2011 vključujejo največja števila kostanjevk, zabeležena na spomladanski selitvi v Sloveniji. Na tej osnovi sklepamo, da je Cerkniško jezero naša najpomembnejša postojanka za kostanjevko v času spomladanske selitve.

KOSTANJEVKA *Aythya nyroca*

Ferruginous Duck – large numbers of moulting individuals gathered at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia) during late summer–autumn period in the years 2009–2011, with the following peak-numbers recorded: 128 on 14 Sep 2009, 139 on 2 Sep 2010 and 219 individuals on 23 Sep 2011; in the latter year, more than 100 individuals were present for most of the time between end of August and early October. Heavy disturbance due to hunting was also reported, resulting in abrupt declines in numbers and displacement of individuals to a nearby site.

Število kostanjevk, ki se zberejo v času golitve na zadrževalniku Medvedce, se v zadnjem času vztrajno povečuje. V obdobju 2002–2008 je bila na zadrževalniku kostanjevka v tem času maloštevilna vrsta, z največ 14 zabeleženimi osebki (BORDJAN & BOŽIČ 2009). Že naslednje leto, natančneje 14.9.2009, je bilo število golečih se osebkov na zadrževalniku prvič občutno večje, namreč 128. Podobno število kostanjevk, 139 osebkov, sem preštel dne 2.9.2010. V letu 2011 se je število kostanjevk povečevalo vse do 23.9., ko sem našel 219 osebkov. Več kot 100 osebkov se je tukaj zadrževalo večji del obdobja med koncem avgusta (27.8.2011, 107 os.) ter začetkom oktobra (1.10.2011, 199 os.). Potem je število kostanjevk strmo upadlo. Lov na vodnem delu zadrževalnika je domnevno največja grožnja za vodne ptice tega območja (Božič *et al.* 2009). Vpliv lova je bil opazen tudi pri številu kostanjevk na zadrževalniku. V letu 2009 se je lov pričel kmalu po zabeleženem višku števila kostanjevk. Tako je ob naslednjem štetju dne 23.9. število kostanjevk upadlo na 48 ter se nato po prenehanju lova ponovno dvignilo na 85 osebkov dne 30.9.2009. V letu 2010 se je število kostanjevk po višku na začetku septembra zaradi pričetka lova zmanjšalo na 56 osebkov dne 11.9. in nato na vsega štiri osebe dne 24.9.2010. Ker se je lov nadaljeval, se število kostanjevk na zadrževalniku tisto jesen ni več dvignilo. Lov je potekal tudi v letu 2011. Število kostanjevk je s 162 osebkov dne 10.9. upadlo na 96 dne 17.9.2011. Takoj za tem se je lov začasno ustavil in število kostanjevk se je v nekaj dneh povzpelo na 219 osebkov. V času, ko je potekal lov na zadrževalniku Medvedce, je bilo večje število kostanjevk opazovanih na bližnjih Račkih ribnikih. Domnevamo, da se je del osebkov z zadrževalnika zaradi motenj preselil na ribnike.